

CROSCENA

KROŚNIEŃSKA SCENA KULTURY

RCKP KROSNO Nr **120** marzec 2014

Jan Tulik

MAGNOLIA U FARNEJ WIEŻY

Pączkujące z piąstek płatki

wychwytują łapczywie przedwiosenne promienie

alabastrowa kruchość ich paluszków ocienia

płowiejące zmarszczki gotyckiego muru

Zapamiętaj to córeczko

1981, pod milczącym „Urbanem”

rys. archiwum RCKP

Na okładce - Linoryt Marleny Karczmarczyk z Pracowni Grafiki Tradycyjnej RCKP, str. 2 - 1. Wernisaż wystawy malarstwa Nikoli Varcholikovej (z prawej) i Katarzyny Ocoź, 2. Maria Harasymowicz w KBP podczas prezentacji tomiku poezji męża Jerzego „Wszystkie wiersze są w bukach”, 3. Krzysztof Kiljański w koncercie dla pań w krośnieńskim RCKP, 4. Otwarcie w BWA wystawy I Ogólnopolskiego Biennale „W stronę fantazji i wyobraźni”, 5. Uczestnicy eliminacji rejonowych 59. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, organizowanych przez RCKP. *Fot. W. Turek*

ZESPÓŁ REDAKCYJNY CROSCENY LAUREATEM NAGRODY PREZYDENTA MIASTA KROSNA PIOTRA PRZYTOCKIEGO ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE KULTURY W 2012 ROKU.

CROSCENA LAUREATEM HONOROWEJ NAGRODY LITERACKIEJ „ZŁOTE PIÓRO” 2010 PRYZYCNANEJ PRZEZ ODDZIAŁ ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH W RZESZOWIE ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ PROMOCJI KULTURY I LITERATURY.

CROSCENA

Krośnieńska Scena Kultury

Wydawca: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1,
tel. 13 432 18 98, 13 432 09 97
e-mail: crosцена@rckp.krosno.pl
www.rckp.krosno.pl

Redakcja: **Anna Bryła, Waclaw Turek**

Druk i skład komputerowy: Wydawnictwo PAPIRUS, 37-500 Jarosław,
ul. Spytaka 11, tel. 16 621 45 41

Nakład: 500 egz.

Crosцена w wersji internetowej dostępna na stronie

www.rckp.krosno.pl w zakładce Crosцена

ISSN 1731-0296

Redakcja zastrzega sobie prawo doboru materiałów oraz dokonywania w nich niezbędnych zmian i skrótów.

W numerze:**3. Witryna RCKP**

Wystawy

Wywiad z Michałem Urbaniakiem

Milosz Brzana

Polecamy

9. Rozmaitości

Cytrynowo w nieszczelny błękit

Jan Belcik

Dzień Przyjaźni Polsko - Węgierskiej...

Wacław Turek

Święty z puszczy

*Jan Tulik***13. Kolekcjonerstwo**

Bieszczad czy Krestin

*Zbigniew Więcek***20. Poezja****23. Podium****26. BWA**

Dni Autorskie

*Marek Burdzy***CDS**

Nowe zajęcia plastyczne

*Dawid Iwaniec***27. Muzeum Podkarpackie**

Dawne zabawki

*K. Sosenko**i K. Krępulec Nowak***29. Piwnica PodCieniami**

Krośnieńskie Spotkania z Podróżnikami

*Dorota Piwka***30. KBP**

Malarstwo Jerzego Figury

*Joanna Łach***31. Konkursy****27 MARCA – MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ TEATRU**

Święto zostało ustanowione w 1961 roku dla upamiętnienia otwarcia Teatru Narodów w Paryżu, które miało miejsce 27 marca 1957.

I na 27 marca wyznaczono dzień obchodów. Z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru

w Polsce od 2010 roku organizowany jest projekt pod nazwą Dotknij Teatru. Jego celem jest stworzenie możliwości twórczego spotkania artystów teatru i widzów. To wyjątkowo szeroka i interdyscyplinarna forma obchodów Dnia Teatru. Poprzez program zawierający różnorodne działania, m.in. spektakle, warsztaty, czytania dramatów, akcje plenerowe, performance, wystawy, próby otwarte, projekcje, wykłady i koncerty, promuje i popularyzuje sztukę teatru i czyni ją dostępną w najróżniejszych przestrzeniach. Widzowie poznają teatr „od kuchni”, zostają zaproszeni do wspólnego tworzenia. Projekt Dotknij Teatru powstał w Łodzi. Inicjatorem była grupa łódzkich artystów i animatorów kultury, koordynacji podjął się Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka. Niemal równocześnie w 2011 roku w Warszawie rozwinął się projekt Instytutu Teatralnego Chodź do Teatru!, realizujący podobne cele. W związku z tym postanowiono połączyć siły oraz zaprosić do programu kolejne regiony. W 2012 roku Dotknij Teatru świętowano już wspólnie w Łodzi, w Wielkopolsce, na Śląsku i na Mazowszu. W 2013 roku Dotknij Teatru odbyło się niemal w całej Polsce- teatry instytucjonalne, muzea, ośrodki kultury, a także fundacje, stowarzyszenia, teatry i artyści niezależni z 16 województw. Zorganizowano niemal 600 wydarzeń w 45 miastach. W tym roku piąta edycja akcji Dotknij Teatru potrwa od 27 marca - 6 kwietnia.

w y s t a w y

28 marca - 30 kwietnia**I Ogólnopolskie Biennale „W stronę fantazji i wyobraźni”**

W bieżącym roku szkolnym Liceum Plastyczne im. Tadeusza Brzozowskiego w Krośnie zorganizowało ogólnopolski konkurs plastyczny dla uczniów średnich szkół plastycznych. Konkurs przyjął nazwę – „W stronę fantazji i wyobraźni”. Artystycznym patronem plastycznych zmagani młodych twórców został wybitny artysta polski, pochodzący z Sanoka, którego biografia związana jest silnie z Podkarpaciem, Zdzisław Beksiński. Zainteresowanie tym przedsięwzięciem przerosło najśmielsze oczekiwania organizatorów, bowiem na adres liceum nadesłano łącznie z całego kraju 695 prac z 39 szkół. Były to prace realizowane w trzech kategoriach plastycznych uprawianych przez samego patrona konkursu tj. malarstwie, rysunku i grafice. Do wystawy pokonkursowej, co jest dużym wyróżnieniem dla uczestników, zważywszy na nadzwyczajną ilość zgłoszonych prac, jury pod przewodnictwem dyrektora Muzeum Historycznego w Sanoku, Wiesława Banacha, wytypowało łącznie 128 prac i przyznało liczne nagrody oddzielnie dla każdej kategorii. Wszystkie prace zakwalifikowane do wystawy, można oglądać na stronie internetowej szkoły www.lpkrosno.pl

*I Nagroda, Ewa Piechocka, Autoportret,
LP w Gorzowie Wielkopolskim*

*Komisarz konkursu
Piotr Wojtowicz*

1 - 28 kwietnia

Śladami konkwistadorów – rum w Hawanie, tequila na Jukatanie wystawa fotografii Wojciecha Jana Wrońskiego

Podróż rozpoczęła się po wylądowaniu w mieście Cancun na półwyspie Jukatan w Meksyku, (Cancun w języku majów oznacza naczynie pełne złota). Pobyt na Jukatanie miał być dopełnieniem wcześniejszej podróży po Meksyku, Gwatemali i Belize. Meksykański Jukatan to wspaniałe zabytki architektury Majów – budowle w Chichen-Itza, portowe miasto Tulum, rajskie plaże z białym piaskiem nad intensywnie lazurowym morzem oraz wycieczki promem na wyspy Isla Mujeres (Wyspa Kobiet) i Cozumel (Wyspa Jaskółek).

Drugim etapem wyprawy była Kuba – największa wyspa archipelagu Wielkich Antyli na Morzu Karaibskim. W 1492 roku do wybrzeży Kuby dopłynął Krzysztof Kolumb, a już w 1511 podążyli za nim pierwsi konkwistadorzy, którzy w ciągu czterech lat założyli siedem pierwszych miast. Kuba to nie tyl-

ko karaibski temperament, umiejętność cieszenia się życiem bez względu na okoliczności, muzyka, taniec i wszechobecny Rum Havana. To również piękno przyrody, zabytki Hawany, malowniczy Trynidad, pejzaże Vinales, sunące po ulicach stare Łady, Moskwicze i amerykańskie Oldtimery, a przede wszystkim gościnność Kubańczyków.

Jan Wojciech Wroński ur. w 1958 r. w Jędrzejowie. Z Krosnem związany od 1984. Po ukończeniu Wydziału Lekarskiego na AM w Krakowie rozpoczął pracę w Szpitalu Wojewódzkim w Krośnie i pracuje w nim nadal. Aktualnie jest Ordynatorem Oddziału Chirurgii Ogólnej, Onkologicznej i Naczyniowej. Pomimo, że jest bardzo oddany pracy zawodowej, znajduje czas na aktywne uprawianie sportu, myślistwo i podróże. Członek Fotoklubu RCKP.

opr. ab

TRADYCYJNE PRZEPISY ŚWIĄTECZNE POGRANICZA PROMOWANE DZIĘKI ŚRODKOM SZWAJCARSKIM

Dobiega końca realizacja projektu pn. „ŚWIĄTECZNY KIERMASZ PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH I REGIONALNYCH W KROŚNIE” wdrażanego w okresie od XII.2013 r. do III.2014 r. przez Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie.

Zgodnie z założeniami projektu, zorganizowane zostały **WARSZTATY OZDÓB CHOINKOWYCH** dla dzieci, **KONKURS „PRZEPIS NA TRADYCJE”** (na najlepsze tradycyjne przepisy kulinarne związane z okresem Świąt Bożego Narodzenia) oraz **KONKURS NA NAJLEPSZY PIERNIK ŚWIĄTECZNY** przygotowany wg tradycyjnych receptur w regionie pogranicza (skierowany do lokalnych wytwórców) - nagrodami w konkursach były produkty regionalne oraz sprzęt AGD. **W dniach 21-22.XII.2013 r. w RCKP w Krośnie miał miejsce KIERMASZ ŚWIĄTECZNY**, podczas którego odbyło się spotkanie twórców pogranicza, prezentacja i degustacja tradycyjnych potraw świątecznych oraz pokaz ozdób świątecznych związanych z okresem Świąt Bożego Narodzenia na pograniczu.

Projekt obejmował również promocję w mediach regionalnych (prasa/internet) oraz za pomocą plakatów, insertów i roll-upów, a także zakup wyposażenia wystawienniczego.

Kwota wsparcia szwajcarskiego: 19 360,81 zł

Kwota ze środków beneficjenta: 4 041,59 zł

Korzyści związane ze wsparciem: popularyzacja wiedzy i świadomości mieszkańców regionu na temat bogactwa tradycyjnych potraw kulinarnych pogranicza związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego w zakresie zwyczajów świątecznych regionu.

INFORMACJE O PROJEKCIE I KONKURSACH
ORAZ RELACJE Z WYDARZEŃ PROJEKTOWYCH:

www.rckp.krosno.pl

www.przepisnatradycje.wordpress.com

Dane kontaktowe: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie,
ul. Kolejowa 1, 38-400 Krosno, rckp@rckp.krosno.pl, tel. 13 432 18 98

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

LEGENDA JAZZU W KROŚNIE – WYWIAD Z MICHAŁEM URBANIAKIEM

Miłosz Brzana*: Dzień dobry! Muszę przyznać, że koncert był rewelacyjny! Czy stresuje się Pan przed występami?

Michał Urbaniak: Dzień dobry. Nie... czasami, ale są to sprawy spowodowane zmęczeniem. Mam tu na myśli sytuację, w której jedziemy, kilka dni nie śpimy, albo jakiś muzyk się spóźnia. To wtedy tak, ale jeśli chodzi o sam moment wyjścia na scenę, wchodzimy i gramy – nie ma żadnego stresu, jest radość i zabawa!

MB: Jest Pan międzynarodowej sławy jazzmanem. Dlaczego wybrał Pan jazz?

MU: To jazz mnie wybrał. Nie wybiera się żony, człowiek się zakochuje i spędza życie z nią.

MB: 6 lat gram na saksofonie. Jak ćwiczyć, aby odnieść sukces?

MU: Nie ćwiczyć! Grać, ale grać prawdziwie od serca, słuchać. To nie chodzi o to, co w nutach, ważniejsze jest między uszami, a nie to, co w rękach, ważne gdzie serce idzie i co się chce usłyszeć. Jeśli się 6 lat gra na saksofonie to można świat podbić!

MB: Ale w szkole muzycznej jest klasa...

MU: To nieważne. Jazzu się w szkole nie można nauczyć, to bzdura! Człowiek zakochuje się w jazzie oraz muzyce rytmicznej. Niektórzy rozdzielają hip-hop, jazz – ja nie rozdzielam, dla mnie to jest wszystko to samo, jeżeli jest porządnym rytmem. Najważniej-

szy jest rytm, jeśli można tańczyć to już jest jazz.

MB: Grał Pan z wieloma wybitnymi muzykami z całego świata, czy udzielił Panu jakiś rad, które pamięta Pan do dziś?

MU: Nie. Ja dzięki temu grałem z nimi, że miałem dobrego „czuja” i wiedziałem kogo „brać”. Kolejnego czują miałem do muzyków, takich jak: Marcus Miller, Kenny Kirkland. Grali u mnie w wieku 15 - 17 lat, jak byli dziećmi. Dopiero potem Miles Davis i inni angażowali ich w nowe projekty, a ja szukałem nowych zdolnych. Nigdy nie starałem podpierać się nazwiskami, chociaż okazało się, że grałem z wszystkimi gwiazdami świata, ale grałem z nimi w okresie, w którym nie byli znani.

MB: Czyli dopiero później się wypromowali...

MU: Później po prostu zostali zauważeni, czasami dzięki mnie.

MB: Który z tych wybitnych artystów, z którymi Pan współpracował wywarł największe wrażenie?

MU: Miles Davis, Herbie Hancock, Marcus Miller, George Benson i cała plejada innych.

MB: To są osoby, które teraz są popularne.

MU: Tak Marcus Miller grał ze mną w wieku 15 lat.

MB: Gdyby miał Pan wybrać to saksofon czy skrzypce?

MU: Saksofon.

MB: A dlaczego?

MU: Skrzypce są bardzo trudnym instrumentem. Jest to instrument, który „rzępoli”. To ciężka gra, wszystko boli, głównie szyja.

MB: Jak doszło do tego, że specjalnie dla Pana zostały stworzone skrzypce 5 strunowe?

MU: Ja po prostu wymyśliłem coś takiego. Poszedłem do lutnika i poprosiłem, aby dodał mi 5 strunę od altówki (strunę C). Lutnik nie zgodził się, więc poszedłem do stolarza i to właśnie stolarz założył mi tę strunę.

MB: Jest Pan kosmopolitą?

MU: Absolutnym, kosmopatriotą, jest to kierunek lansowany przez Pana Tymochowicza, międzynarodowy kierunek, uważam, że jest świetny. Nie mówię, że nie czuję się Polakiem, ale cieszę się, że mieszkam w Nowym Jorku, który gdzieś będzie stolicą świata.

MB: Czy Pana córka Mika działa pod Pana czujnym okiem, czy tata nie wtrąca się w jej karierę?

MU: Jest bardzo niezależna, rzadko się spotykamy. Teraz są jakieś plany, możliwe że po 10 latach przerwy znów razem coś nagramy.

MB: W 2012 r. zadebiutował Pan jako aktor w filmie „Mój rower”. Za rolę Włodzimierza dostał Pan Orła w kategorii odkrycie roku. Jak do tego doszło, że będąc autorem muzyki filmowej został Pan aktorem?

MU: Przypadek. Reżyser zobaczył mnie gdzieś i powiedział „Ty pasujesz do mojej roli, weźmiesz udział w moim filmie?” Zgodziłem się.

MB: Jest Pan bardzo aktywny na serwisach społecznościowych, nagrywa video chaty... To dla fanów, czy po prostu Internet jest Pana hobby i łączy Pan przyjemne z pożytecznym?

MU: Ja dopiero zacząłem. Cieszę się, bo nareszcie można powiedzieć co się chce i nikt nie zaprzeczy (śmiech).

MB: Legenda jazzu w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza. Czy jest Pan po raz pierwszy w Krośnie?

MU: Jestem pierwszy raz w Krośnie.

MB: Zdążył Pan już troszkę pozwiedzać?

MU: Tak.

MB: Jak się podoba Panu miasto?

MU: Przepiękne.

MB: Dziękuję serdecznie za wywiad!

MU: Dziękuję

* *Miłosz Brzana jest uczniem ZSM w Krośnie*

5 kwietnia, 19.30

„Łazariada”

fot. P. Fiejdasz

Wieczór Krośnieński w ramach edycji wiosennej XXXVI Krośnieńskich Spotkań Teatralnych będzie poświęcony jednemu artyście – Jackowi Buczyńskiemu. Z wykształcenia lalkarz, z zamiłowania artysta teatru poszukującego, bard, recytator, inscenizator spektakli ulicznych.

Wraz z reżyserem Miro Prochazką, Jacek Buczyński podjął się adaptacji i wystawienia prozy Jordana Radicz-kowa. Spektakl nosi tytuł „Łazariada”, co oczywiście przywołuje skojarzenia biblijne, i nie tylko. Przedstawienie jest wspólną produkcją macierzystego teatru Jacka Buczyńskiego, krakowskiej sceny KTO i Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza. Premiera krakowska będzie miała miejsce 11 i 12 kwietnia.

Nie będziemy zdradzać szczegółów przedstawienia, są one bowiem i zaskakujące, i tragi-komiczne, ale serdecznie polecamy ten dziwny i nieco siemiężny moralitet.

*mbm***6 kwietnia, 18.00**

XI Koncert Wielkopostny „Tristia”

Wykonawcy: Monika Fabisz, Katarzyna Chorzępa i Agata Kiela - sopran, Małgo-

rzata Busz-Perkins - mezzosopran, Katarzyna Sytnik i Maciej Wulf – skrzypce, Paweł Chłopek i Antoni Tełewiak - organy oraz Chór Mieszany „Echo” pod dyrekcją Marioli Rybczak.

*Kościół OO. Franciszkanów***11 kwietnia, 18.00**

„Historie, których nigdy nie opowiedzieliśmy” - Lubelski Teatr Tańca.

Choreografia i reżyseria: Simone Sandroni
Tańczą: Beata Mysiak, Anna Żak, Ryszard Kalinowski, Wojciech Kaproń.

13 kwietnia, 9.00

Kiermasz Wielkanocny

Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród konkursu plastycznego

„Wielkanocne Tradycje Pogranicza”

16 kwietnia, 10.00

IX Przegląd Twórczości Artystycznej Krośnieńskich Szkół

część teatralna i część taneczna

24 -29 kwietnia, 18.00

XIII Krośnieńskie Dni Tańca

24.04 Koncert tańca „Wenus i Mars”, promocja tomiku poezji „Zatańczona przestrzeń”, wernisaż wystawy fotografii „Taniec obrazów – obraz tańca” - słuchacze PPSKAKiB

25.04 Krosno na pointach – koncert krośnieńskich grup tanecznych

26 – 27.04 Strefa hip - hop - warsztaty i wieczór w stylu hip-hop

29.04 Zespół Tańca Współczesnego Strecz, RCKP Krosno

ab

CYTRYNOWO W NIESZCZELNY BŁĘKIT

28 lutego br. w Osiedlowym Domu Kultury „Karton” w Rzeszowie odbyło się spotkanie z krośnieńskim poetą Markiem Petrykowskim, autorem tomiku „Cytrynowo”, nagrodzonego przez rzeszowski oddział Związku Literatów Polskich za najlepszy debiut 2012 roku. Po odczytaniu listów gratulacyjnych i programie wokально- muzycznym, Dorota Kwoka i Stach Ożóg podjęli werbalną próbę przetransponowania poezji Marka Petrykowskiego do serc słuchaczy. Większość interpretowanych tekstów to nowe wiersze, przygotowywane do mającego się wkrótce ukazać drugiego tomiku. Potem głos zabrał sam autor, który z dużym wyczuciem i taktem mówił o swoich poszukiwaniach i inspiracjach prowadzących do odnajdywania języka w języku, o wibracjach i interakcjach na styku słów oraz epizodach z dzieciństwa mającego wpływ na kształtowanie jego świadomości poetyckiej. Zaprezentował także, w sposób bardzo profesjonalny, interpretację swoich nowych wierszy. Po autorze wystąpili m.in. Waław Turek, wiceprezes oddziału ZLP, podkre-

fot. W. Turek

ślając niemałą skalę talentu autora oraz Stanisław Dłuski mówiąc o umiejętności zwrócenia uwagi poprzez szczegół na rzeczy najistotniejsze, a także na zmysłowość tej poezji. Ten udany wieczór, przy prawie pełnej widowni ODK, był okazją do poznania autora i jego poezji, w tej naszej podróży/ w nieszczelny błękit.

Jan Belcik

DZIEŃ PRZYJAŹNI POLSKO -WĘGIERSKIEJ W SÁROSPATAK

Wieloletnie związki historyczne między dwoma europejskimi narodami, Polską i Węgrami są ewenementem nie mającym podobieństw względem dwóch innych narodów. Dlatego, od kiedy parlament węgierski przyjął 12 marca 2007 deklarację uznającą 23 marca Dniem Przyjaźni Polsko- Węgierskiej i analogiczną uchwałę podjął Sejm RP dzień ten stał się okazją do organizowania rocznych spotkań.

Wspólne losy obu narodów przyczyniły

się do powstania wielu stowarzyszeń, organizacji naukowych i kulturalnych. Jednym z nich jest Stowarzyszenie Portius z Krosna. Krosno również od wielu lat z powodzeniem prowadzi wymianę kulturalną z miastami Zalaegerszeg i Sárospatak. Na krośnieńskim rynku podczas letnich imprez oklaskiwane są węgierskie zespoły folklorystyczne, a polskie występują u węgierskich przyjaciół. Po obu stronach granicy organizowane były m.in. wystawy rzeźb, ma-

fot. A. Świerczek

larstwa, fotografii przygotowane przez Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie.

Również w tym roku z okazji Dnia Przyjaźni Polsko -Węgierskiej 21 marca br. w Kolegium Kalwińskim w Sárospatak otwarta została wystawa fotografii niżej podpisanego „Dwie strony ulic”. W uroczystości otwarcia, obok autora, wziął udział Zygmunt Rysz – Naczelnik Wydziału Kultury, Sportu i Turystyk UM Krosna, Ewa Starowiejska – dyrektor ZSP Nr 2 w Krośnie, która jest organizatorem współpracy placówek oświatowych. Na wernisażu gości przywitani: Vadim Vozdvizhensky, inicjator uroczystości oraz dyrektor placówki Zsolt Teglás. W części artystycznej zaprezentowało się m.in. rodzeństwo Bi-

borka i László Bana z miejscowej szkoły przypominając w języku polskim znane przysłowie, którego pierwotny tekst miał następujący zapis: „Węgier, Polak dwa bratanki i do konia i do szklanki. Oba zuchy, oba żwawi, niech im Pan Bóg błogosławi.

Z kolei w artystycznej szkole Józefa Csetneki goście z Krosna zapoznali się z dalszymi możliwościami wymiany doświadczeń z polskimi kolegami z Liceum Plastycznego im. Tadeusza Brzozowskiego. Po wcześniejszych doświadczeniach można potwierdzić, że przyjaźń ta pozwala dzielić się szlachetnymi wartościami sąsiadujących z sobą kultur.

Wacław Turek

ŚWIĘTY Z PUSZCZY

Postanowieniem Sejmu RP z 6 stycznia br. rok ten przeżywamy pod patronatem św. Jana z Dukli. Może to renesans tej wyjątkowej postaci? Wszak do grobu Jana we Lwowie przybywali królowie Polscy: Zygmunt Waza, Władysław IV Waza, Jan Kazimierz, Michał Korybut Wiśniowiecki z królową Eleonorą i Jan Sobieski. Modlili się nad jego szczątkami i inni znakomici i wiele znaczący dla naszej historii obywatele.

Gdyby nie kanonizacja Jana z Dukli, i to uczyniona przez osobę polskiego Papieża, św. Jan Duklan byłby w naszych czasach mało znany. Owszem, lokalnie pamięta się o świętym Janie Pustelniku, o pielgrzymkach i uroczystych odpustach związanych z jego kultem w Dukli i na wzgórzu Zaśpít, i oczywiście uzdrawiające wody, którymi Jan ongiś gasił pragnienie, ale szerzej pamięć o tej bar-

dzo konkretnej, a jednocześnie legendarnej postaci, jakby wygasła. Jakby poza Duklą i okolicami, no, poza przemyską diecezją, św. Duklan „milczał”. I naraz dzięki gwardianowi klasztoru bernardynów w Dukli, o. Micheaszowi Okońskiemu, tego roku św. Duklan otacza Polskę swym duchem jako jej patron. W rozmowie o. Micheasz wyraża troskliwą rozważę odnośnie do realizacji swojego planu, jego inicjatywa skutecznie ujęła tyłu parlamentarzystów, wsparli ją w sejmie. Program uroczystości rozłożony na cały rok skupia się właśnie głównie w Dukli, a to przedsięwzięcie niebywałe. Częstowani w klasztorze wodą z Zaśpitu utwierdzeni zostaliśmy przez gwardiana w przekonaniu, że to nie sama woda, choć nam konieczna i zdrowa, lecz ciało i duszę, ale wiara; głęboka wiara.

fot. W. Turek

Złota Studzienka i Zaśpít

Żywot św. Jana z Dukli ma w sobie osobliwą magię. Urodził się – przypuszczalnie – w 1814 roku, ale na pewno w Dukli, w rodzinie prawdopodobnie mieszczańskiej, na Przedmieściu Wyższym, zwanym Starą Duklą, przy ul. Kaczyniec. Prawdopodobnie uczył się w swoim miasteczku, choć stopień jego edukacji nie jest nam znany; dopiero po wstąpieniu do klasztoru franciszkanów, najprawdopodobniej w Krośnie, uzupełniał wiedzę; wówczas przy każdym niemal klasztorze były tzw. triwia; być może tu odbył także nowicjat.

Ale – ab ovo: jako bardzo młody człowiek – taka jest legenda i to ona budowała tryumf późniejszego świętego – sporo czasu spędził Jan w puszczech okalających Duklę. Najpierw jako eremita rozmyślał o Bogu i gotował się na znak, który mógł mu wskazać drogę ku służbie dla Pana i Kościoła. Osiadł u podnóża góry Cergowej, tam w grocie i przy źródle spędził jakiś czas, a miejsce to nazwano Złotą Studzienką i jest to od dawna miejsce żywego kultu. Lecz zaczęto mu dokuczać – taka wśród ludu utrwaliła się wersja - i postanowił zmienić siedzibę.

Kult i cuda

Właściwie dopiero za trzecim staraniem (pierwsze procesy beatyfikacyjne rozpoczęto w 1630 i 1649 roku) Jan został beatificatio aequipollens (wcześniejsze prace hamowały czynniki historyczne lub formalne). Papież Klemens XII 21 stycznia 1733 r. zaliczył Jana z Dukli w poczet błogosławionych. Niebawem przez tego samego papieża został ogłoszony patronem Litwy i Korony- za poważnym wstawiennictwem współ-

Poszedł na południe i po kilku kilometrach wspiął się na górę, do dziś nazywaną Zaśpít. Tam kształtowało się jego samotnicze życie wewnętrzne, wolno przypuszczać, że właśnie tam „spotkało” go powołanie do kapłaństwa. Zaśpít jest głównym chyba miejscem tradycyjnego kultu św. Jana Duklana.

W 1769 roku wzniesiono na Zaśpicie kościółek – zwany do dziś „na puszczy”, fundowany przez Mniszchów, właścicieli Dukli. W 1883 strawił go ogień, wnet go jednak odbudowano, a wkrótce wzniesiono w tym miejscu okazalszą świątynię, którą poświęcił w 1906 roku bp (dziś także święty) Józef Sebastian Pelczar. Wierni z różnych stron, także Europy, ściągają tam, głównie na odpust, początkiem lipca.

Na Zaśpicie znajduje się wiele osobliwości. Jest tam legendarna pustelnia brata Urbana, wewnątrz kaplicy różne pamiątki, przy źródleku odlana w brązie tablica z wierszem krośnieńskiego poety Wacława Turka (jego dziadkowie i rodzice pochodzili spod Dukli).

braci, i elity Rzeczypospolitej pod egidą samego króla Augusta III. Kongregacja Obrzędów ustanowiła (także 21 stycznia, ale już 1741 roku) święto błogosławionego w rządzie najwyższych święt, tj. pierwszej klasy z oktawą, i przeniosła jego je na pierwszą niedzielę po oktawie świętych Apostołów Piotra i Pawła - stąd uroczysty lipcowy czas odpustów i pielgrzymek na wzgórze Zaśpít.

Dukielscy obserwanci

Klasztor oo. Bernardynów w Dukli jest dziś centralnym ośrodkiem kultu św. Jana Duklana. Kościół wzniesiono w połowie XVIII w. Na przełomie XIX i XX w., zyskał on polichromię, wierni zobaczyli na ścianach świątyni obrazy mówiące o życiu i kulcie Patrona (dzieło krakowskiego malarza Tadeusza Popieła). W 1946 r. zakonnicy sprowadzili ze Lwowa trumienkę z relikwiami bł. Jana

z Dukli do kościoła bernardynów w Rzeszowie, zaś w 1974 r. szczątki przyszłego świętego umieszczono właśnie w kaplicy kościoła bernardynów Dukielskich, w specjalnej trumience. Przy tych relikwiach przed ogłoszeniem Jana świętym czuwał papież Jan Paweł II z 9 na 10 czerwca 1997 roku.

Jan Tulik

BIESZCZAD CZY KRESTIN

Dwie pocztówki przedstawiające bardzo podobne obrazy. Pierwsza wydana w Austrii dla byłej Galicji z polskimi opisami przedstawia obraz Lazara Krestina zatytułowany „Polityka w zaścianku”. Krestin namalował go przed osiedleniem w Jerozolimie (1910) i nie jest wykluczone, że mógł to być obraz z życia krośnieńskich Żydów.

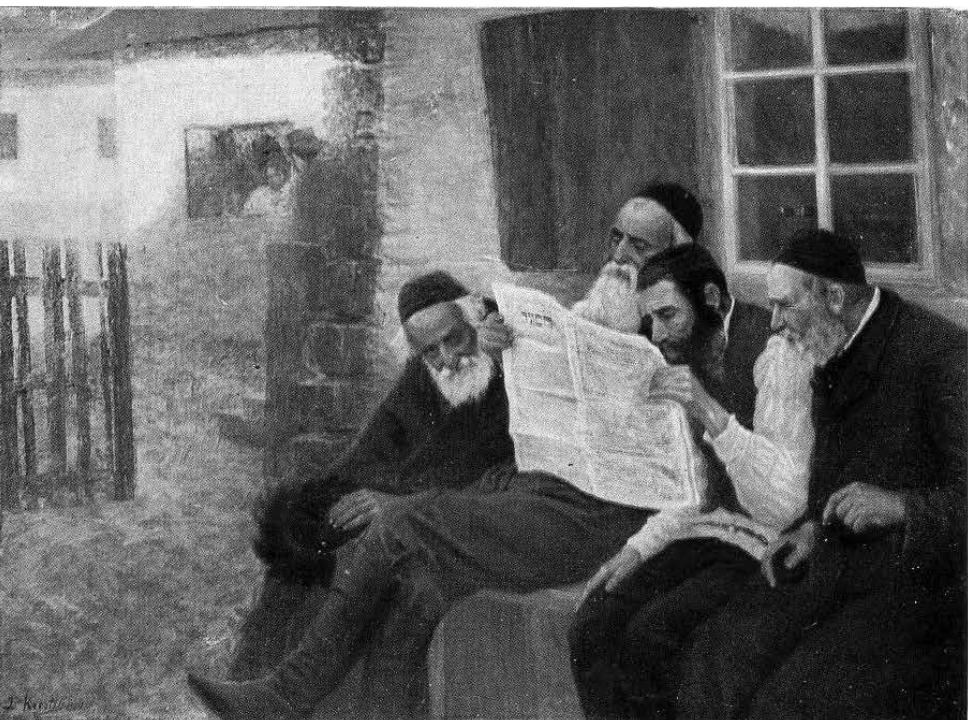
Druga pocztówka wydana wspólnie przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie przedstawia obraz Seweryna Bieszczada namalowany w 1923 roku. Jest to olej na płótnie o wymiarach 49x68,5 cm zatytułowany „Grupa Żydów”. Obraz jest własnością Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Na rewersie pocztówki podano opis: „Scena rodzajowa ukazująca krośnieńskich Żydów czytających gazetę w języku hebrajskim. Przedstawieni mężczyźni ubrani są w tradycyjne stroje żydowskie: długie chałaty i jarmułki”.

Wykluczone jest, aby obaj artyści malowali jednocześnie ten sam temat. Różnica czasu wynosi ponad 10 lat. Zachodzi więc pytanie, czy Bieszczad oparł się na obrazie Krestina? Różnice pomiędzy

obydwoma obrazami są zauważalne np. osoby przy oknie – w głębi, drobne szczegóły w postaciach czterech Żydów.

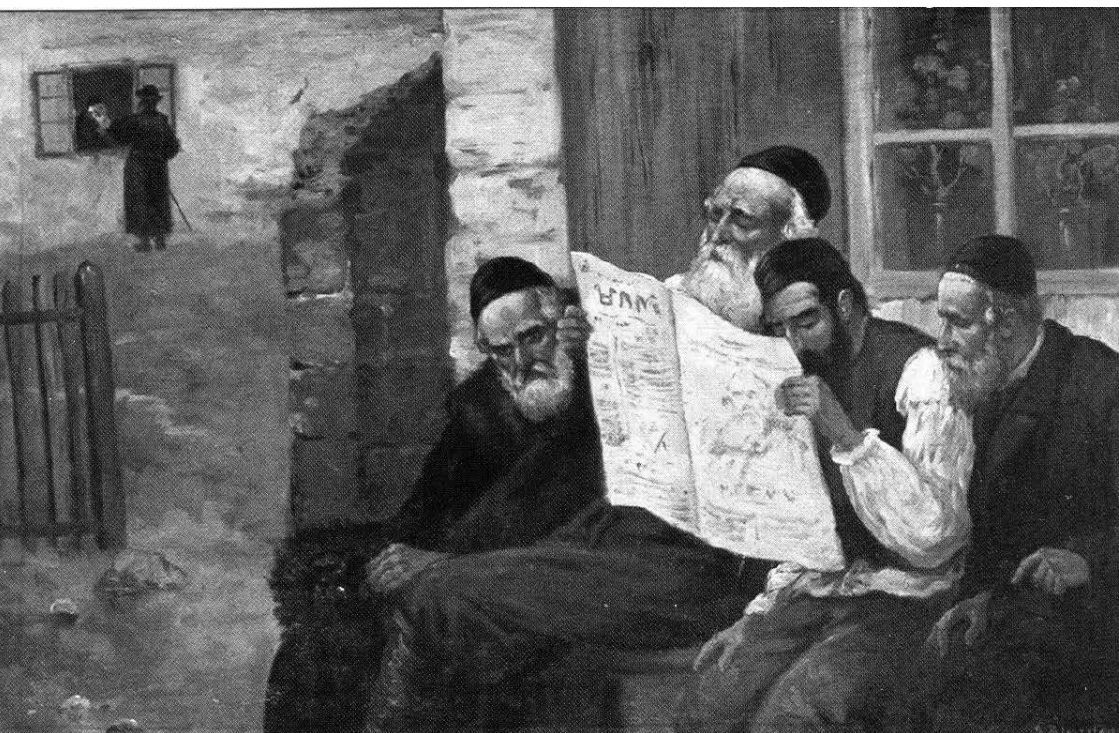
Lazar Krestin (1868 - 1938), urodził się w Kownie na Litwie. Ojciec jego był uczonym talmudystą. Krestin studiował w Wiedniu. Był artystą znanym w niemieckojęzycznym świecie sztuki ze swoich obrazów scen codziennych z życia Żydów oraz portretów wschodnioeuropejskich Żydów. Był jednym z najbardziej znanych uczniów Izidora Kaufmana, znanego portrecisty polskich Żydów. Lazar Krestin pracował w Monachium, Wiedniu, Odessie, aż do czasu osiedlenia się w Jerozolimie w 1910 roku.

Seweryn Bieszczad (1852-1923) urodził się w Jaśle. Ojciec był malarzem. W wieku 16 lat wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie kształcił się m.in. pod kierunkiem Jana Matejki. Swą wiedzę malarską pogłębiał w Wiedniu, Monachium i Dreźnie. Mieszkając w Krakowie malował obrazy, w których dominowały tematy oby-

*Polityka
w zaścianku*

L. Krestin.

Euro Band Blues

fol. W.Turek

Jeziro Łabędzie – Royal Russian Ballet

fot. W.Turek

Koncert Michała Urbaniaka

fot. P.Fiejdaż

czajowe i rodzajowe, przede wszystkim z życia wsi. W 1890 roku Bieszczad przenosi się do Krosna. W podjęciu tej decyzji pomógł mu zaprzyjaźniony artysta – Andrzej Lenik. Tu zaangażował się w działalność Towarzystwa „Sztuka” skupiającego lokalnych literatów i artystów. Był aktywnym członkiem PTG „Sokół” i Towarzystwa „Zgoda”. Dzięki niemu powstało kółko teatralne. Przez cały czas sporo malował, wykonywał

też prace konserwatorskie. W 1919 roku Bieszczad wyjechał do Pleszewa, ale do Krosna przyjeżdżał często. Podczas jednej z takich wizyt, kiedy był już poważnie chory, stan jego zdrowia znacznie się pogorszył. Został przewieziony do krośnieńskiego szpitala. Zmarł tam 17 czerwca 1923 r. Został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Zbigniew Więcek

Płyta nagrobna Seweryna Bieszczada wykonana w 50. rocznicę śmierci artysty staraniem Społeczeństwa Ziemi Krośnieńskiej fot. Beata Więcek

HALINA KUREK

Ludne popołudnie

Kiedy obudziła się z ciężkiego snu
wszyscy już na nią czekali –
dzisiaj ma dużo roboty
i zawsze te głodne dzieci, płaczą się
imiona.

Ojciec, matka, najmłodszy brat często ją
odwiedzają, w jej domu chodzą po iz-
bach.

Tylko męża nie mogła zatrzymać
odjeżdżał pociągami, przyjeżdżał na
krótko
nie osiadł w jej myślach.

Pieniądże zostawiał, wiedział że grosza
nie roztrwoni ...

O, kochała te pieniądze
czasem komuś pożyczala.

Chce jeszcze pogospodarzyć, porządzić,
zwołać chętnych na zagony –
ale tylko echo odbija się od ścian
i snują się ludne cienie przeszłości.

W kubku herbata wystygła
wenflon uwiera
Matka odchodzi swoimi drogami.

JÓZEF JANOWSKI

Człowiek

Człowiek jest jak dzień,
jak rok,
żywa świetlista kolorystyka.
Nic w nim z repetycji
malowanych na miedzianych płytach.
W starym człowieku miasto w ruinach,
bez madrygałów, kiepska kopia lasu
na płótnie z jeleniem;
stary człowiek dla siebie,
dzban snów,
ktoś milczący, zaciągnięty dymem
z klubowego lub ze sporta,
tak sobie nie znany,
jak okno zakryte papierem,
by nie słyszeć podchodów
stróża porządku publicznego,
sąsiada alkoholika,
co każdej nocy dzwoni do drzwi.
Linie papilarne starego człowieka,
łutu szczęścia nie przyniosły.
Gdy umrze z umierania,
uciekną z pogrzebu,
bo obcy jak Warszawa,
w Internecie wyszydzony.
Stary człowiek ma świat
bez ramion, bez światła,
w rozbitym szkle chodnika,
te same kroki
bez perspektywy.

MAREK BURDZY

Geografia smutnych przypadków
 Nie jest zapisem łez,
 To mapa dróg którymi dochodzisz
 Do wniosku
 Karta na której pisziesz
 Do niej
 Żegnaj
 Nie pragniesz miłości
 Jesteś suchym liściem
 Nie możesz dłużej
 Kłamać
 Sobie powiedz -
 Nie jestem lustrem
 Muszę być
 Ciałem i krwią

BRONISŁAWA BETLEJ

Przedwiośnie

Szło w brudnych butach
 Udźwignąć nie mogło
 Człapało w świt –
 Stukało nocą w zimną
 Skorupę –
 Szło przemoczone
 Spieszno mu było
 Wejść w miłe –
 szła radość bezbrzeżna –
 Jeszcze powolna
 Jeszcze wstydliva wiosna...

DANUTA DRZEWICKA

Nic nie jest dane na zawsze

Rozsiadłeś się w swoim szczęściu
 Wygodnie
 Wyrzuciłeś plany i marzenia
 Jesteś
 Czujesz
 Zachwycasz się
 Zachłysnąłeś się chwilą
 Zapomniałeś
 Że nic nie jest dane na zawsze

JANUSZ GOŁDA

Nagła ciekawość rzeczy skończonych

Fotografia w metalowej ramce
 z naklejanymi muszelkami małży.
 Szkło posmużone burym kurzem.
 Za szkłem łagodny owal twarzy.
 W tle strusie pióra. Stryjenka Bietka,

tancerka Varietes, obiekt westchnień
 studentów, krewna ciotki Andy
 ze strony jej męża, asesora
 z miasteczka L. – wsparta na łokciu
 z dłonią uniesioną ku skroni;

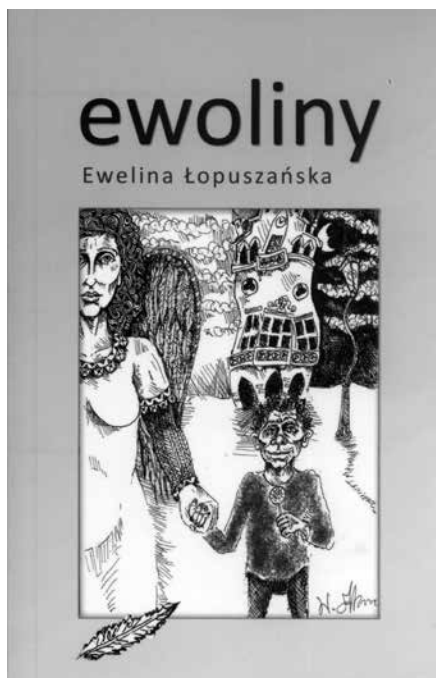
palce, wskazujący i serdeczny,
 poplamione atramentem
 – pisała zaproszenia na ślub,
 który nie doszedł do skutku.

opr. W. Turek

Kolejny tomik krośnieńskiej poetki, który ukazał się jako 28 zeszyt Literackiej Biblioteki Krośnieńskiej. O twórczości Krystyny Dubiel - Kulman tak pisał kilka lat temu prof. Józef Nowakowski: „Niełatwo jest żyć i równocześnie stale mieć w sobie moc zachwyty pięknem istnienia. Pani ma w sobie tę moc, co między innymi przejawia się stałą obecnością poezji w pani życiu”. Poetka należy do Stowarzyszenia Literackiego Nauczycieli w Krośnie, Klubu Literackiego RCKP oraz Stowarzyszenia Autorów Polskich (O. Warszawa).

Wydawnictwo Armagraf Krosno 2014

Wiersze Eweliny Łopuszańskiej wyróżniają odległe skojarzenia, oryginalna metaforyka, nagłe przeskokki wyobraźni, nieciągłość, która przypomina, że wiersze rządzą się swoją logiką; prawda odsłania się niespodziewanie, za lasem widzialnych rzeczy kryje się piękno istnienia, świat duchowych sensów i dobro, którego poszukujemy w codziennym życiu – pisze we wstępie Stanisław Dłuski. Autorka debiutowała w almanachu „Rzeszów w poezji”, została wyróżniona w kilku konkursach poetyckich. Tomik „ewoliny” jest pierwszym samodzielnym wydawnictwem w jej dorobku.

Wydawnictwo Polimedia

Wytańczone nagrody

W X Jubileuszowym Przeglądzie Zespołów Tanecznych KLAUNADA 2014 Dziecięco **Młodzieżowy Taneczny Zespół Kleks V** Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie zdobył III nagrodę w kategorii wiekowej 7-11 lat. Zespół zatańczył dwa

układy choreograficzne „Smerftekowo” i „Pszczółkolandia. Na konkurs zorganizowany 28 lutego br. przez Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie przyjechało 31 zespołów z terenu województwa podkarpackiego.

Kleks II, fot. P. Leśniak

Podczas VI Podkarpackiego Przeglądu Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tanecznych „Złoty Gryf” w Dębicy, który odbył się 22 marca, dwie grupy **Dziecięco Młodzieżowego Tanecznego Zespołu Kleks** zdobyły brązowe medale. **Grupa IV** zaprezentowała w kategorii 7-11 lat układ taneczny „Co w kapu-

ście piszczy...” w choreografii Dagmary Krzanowskiej – Szelc. Był to debiut sceniczny tej grupy poza granicami Krosna. Choreografię dla **grupy II** zatytułowaną „Powiew wschodu” przygotowała Paulina Leśniak. Na co dzień obie panie pracują z sześcioma grupami tanecznymi.

Kolejne sukcesy młodych wokalistów

Po raz piętnasty w dniach 13-14 marca br. w Teatrze Starym w Lublinie odbył się Ogólnopolski Konkurs Młodych Wokalistów „Debiuty 2014”. Patronat

nad konkursem, podkreślając walory artystyczne i edukacyjne, objął Minister Edukacji i Nauki. Jury pod przewodnictwem Grażyny Łobaszewskiej przyzna-

ło nagrody wokalistom Studia Piosenki SWING Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie. W kategorii powyżej 15 lat **Natalia Niedziela** wyśpiewała II nagrodę, **Michał Stryczniewicz**

III nagrodę z akompaniującym na gitarze **Michałem Lorenssem**. Do finału zakwalifikowano 22 wokalistów z ogólnej liczby blisko 100 zgłoszonych.

Michał Stryczniewicz i Michał Lorens (gitara)

W pierwszy dzień wiosny (21 marca) Młodzieżowy Dom Kultury w Jaśle zorganizował XXVI Konkurs Piosenki Obcojęzycznej LOVE ME TENDER. Wystąpiło 67 utalentowanych wokalistów z województw podkarpackiego i małopolskiego. Grand Prix konkursu otrzymała **Aleksandra Kozubal**. W kategorii uczniów szkół ponadgimnazjalnych pierwsze miejsce zajęła **Natalia Niedziela**, wśród uczniów gimnazjów na drugim miejscu znalazł się **Michał Stryczniewicz**. Zajęcia z młodymi wokalistami Studia Piosenki SWING prowadzi Lucyna Durał.

Natalia Niedziela, fot. W. Turek

Harmonijkarz z Krosna w czołówce ogólnopolskiej

Od lewej: S. Wierzcholski i R. Lenert fot. archiwum RCKP

Muzyk z Krosna, **Robert Lenert** znalazł się na 7 miejscu rankingu Blues Top 2013 w kategorii harmonijka ustna, tuż za Ireneuszem Dudkiem i Sławomirem Wierzcholskim. Po raz kolejny wygrał Michał Kielak, współpracujący z m.in. Kasą Chorych. Blues Top, to coroczna ankieta wypełniana przez redaktorów i prenumeratorów kwartalnika „Twój Blues”, uznanego za najlepszy magazyn bluesowy w Europie. Robert Lenert

w latach 2007- 09 pełnił funkcje wiceprezesa Polskiego Stowarzyszenia Bluesowego. Jest dyrektorem artystycznym Galicja Blues Festival oraz kolekcjonerem płyt winylowych i CD. Współpracuje jako recenzent płyt z kwartetem „Twój Blues”. Jest liderem i założycielem zespołu Los Agentos. Od 2000 roku pracuje w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie.

opr. ab

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

1 – 11 kwietnia

„Dni Autorskie” dyplom słuchaczy Studium Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Krośnie

Biuro Wystaw Artystycznych w Krośnie od wielu lat prezentuje w swoich salach wystawowych prace dyplomowe absolwentów Studium. Każdy z nich pokazywał fotografie będące odzwierciedleniem jego wrażliwości oraz nabytych umiejętności warsztatowych. Rokrocznie każdy z autorów przedstawia własne artystyczne credo i broni go przed wymagającą komisją. Tematy takie jak: architektura, detal, portret, pejzaż, martwa natura pozwalają wszechstronnie ukazać potencjał młodego fotografa. Fotografie prezentowane w Galerii Sztuki BWA, są w opinii widzów osobistym sposobem patrzenia na rzeczywistość, a równocześnie umiejętnością budowania obrazów wyczarowanych za pomocą klasycznych technik fotograficznych.

Marek Burdzy

Piotr Kucharski „Lotnik mały i duży”

CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA

Nowe zajęcia plastyczne

fot. archiwum CDS

Z początkiem marca oferta Centrum Dziedzictwa Szklania została wzbogacona o nowe zajęcia z zakresu edukacji plastycznej. Oprócz znanych i cieszących się popularnością zajęć, na grupy zorganizowane i turystów indywidualnych czekają wyzwania związane ze zdobieniem ozdób wielkanocnych oraz tworzeniem szklanej biżuterii. Odbywać się one będą w specjalnie zaaranżowanej przestrzeni sali wystaw czasowych. Centrum Dziedzictwa Szklania od początku swojej działalności przywiązuje szczególną

wagę do organizacji zajęć z zakresu edukacji plastycznej i rzemieślniczej. Cieszą się one bardzo dużą frekwencją - dotychczas skorzystało z nich kilkanaście tysięcy osób. Szczególnie zainteresowanie wzbudza zawsze oferta sezonowa, której najlepszym przykładem była nauka dekorowania ozdób bożonarodzeniowych. W najbliższym czasie turyści skorzystać będą mogli z nowych propozycji, przygotowanych z myślą o zbliżających się Świątach Wielkanocnych, podczas których zdobić będą szklane pisanki. Będą one miały analogiczną formę do tej, która zimą przyciągnęła do CDS liczne grono osób.

Drugą nowością jest możliwość uczestniczenia w tworzeniu szklanej biżuterii. Dzięki temu będzie można poznać szkło jako materię artystyczną, oraz metody zdobnicze, ze szczególnym skupieniem się na technice witrażowej. Z jej pomocą uczestnicy zajęć własnoręcznie wykonywać będą biżuterię według własnego pomysłu. Szklane kolczyki, zawieszki czy bransoletki powstaną

w specjalnie przygotowanej przestrzeni, służącej dotąd przede wszystkim za salę wystaw czasowych. Obecnie znajduje się w niej aranżacja związana z technologią produkcji szkła, która wpisuje się charakterem w nową funkcję pomieszczeń.

Dostępne od początku marca zajęcia z dekorowania ozdób wielkanocnych oraz projektowania i wykonywania biżuterii szklanej to szansa na zrealizowanie własnych pomysłów, które bardzo często, ze względu na brak odpowiednich materiałów, narzędzi czy warunków, pozostają niezrealizowane. To także świetna zabawa i bardzo kreatywna forma spędzania wolnego czasu, oraz pomysł na oryginalny i niepowtarzalny prezent. Zajęcia dostępne są zarówno dla grup zorganizowanych, jak i turystów indywidualnych.

Oprócz nowych propozycji, Centrum cały czas zaprasza na naukę malowania na szkło, zajęcia z twórczego recyklingu oraz naukę hutniczego fachu.

Dawid Iwaniec

MUZEUM PODKARPACKIE

15 kwietnia – 15 czerwca DAWNE ZABAWKI

Muzeum Podkarpackie w Krośnie zadziwi w tym roku najmłodszych widzów absolutnie niezwykłą wystawą. Do Pałacu Biskupiego zawitają ołowiane żolnierzyki, porcelanowe lale i najbliższe sercu dziecka pluszowe misie przytulanki. Tą radosną ferajną dowodzić będzie Marek Sosenko z Krakowa wraz z rodziną, właściciel największej w Polsce kolekcji zabytkowych zabawek. W swoich zbiorach ta wyjątkowa rodzina historyków sztuki i doświadczonych kuratorów posiada ok. 40 tys. eksponatów, dzięki

którym z łatwością przenieść się można w barwny świat dzieciństwa. Ale nie takiego dzieciństwa, jakie znamy – a dzieciństwa pozbawionego armii mediów i multimediiów, osadzonego w schematach utrwalanych tysiącem reklam, a tego przepełnionego czymś unikatowym - marzeniami i fantazją. Wystawa ta sprzyjać więc będzie familijnym wycytom w muzeum, stanowiąc idealną alternatywę dla dzieci i rodziców znużonych grammi komputerowymi i kreskówkami.

Ze względu na kwestie konserwatorskie, czy chociażby logistykę, zbiór Sosenków jest rzadko udostępniany szerszej publiczności. Tym bardziej jesteśmy dumni, że to właśnie w Krośnie zobaczymy państwo świat oczami dziecka, przenosząc się do okresu, w którym ramy czasowe dnia naszych pociech nie były wyznaczane programem telewizyjnym, a tylko granicami ich wyobraźni. Kolekcja zabawek stanowi fragment ogromnego zbioru stworzonego przez krakowskiego kolekcjonera Marka Sosenko, a rozbudowywanego i opracowywanego naukowo przez całą jego rodzinę. Jest to najbardziej reprezentatywny zespół zabytków tego typu w Polsce, dokumentujący historię zabaw i dzieciństwa. Kolekcja obejmuje wszelkie dziedziny zabaw i zabawek, a eksponaty pochodzą z różnych okresów ich wytwarzania – od starożytności po współczesność. Zdecydowaną większość stanowią jednak zabawki z XIX i XX stulecia. Ważną częścią kolekcji to zabawki edukacyjne, gry lo-

giczne oraz zabawki i projekty autorstwa wybitnych twórców, wyprodukowane przez renomowane manufaktury z całego świata.

Zaprezentowane zostaną zabawki dla dziewczynek i chłopców (tych małych i tych dużych). Te uniwersalne, które nie zmieniły się od lat, ciągle pojawiając się w pokojach naszych pociech oraz te, które bezpowrotnie zniknęły. Będzie można zobaczyć porcelanowe lale i całe ich królestwo – wózki, domy, mebelki, serwisy i ubranka, armie miniaturowych żołnierzyków, modele statków, kolejki i całą infrastrukturę kolejową, samochody i inne pojazdy mechaniczne. Ekspozycję wzbogacą misie i inne przytulanki, nieśmiertelne koniki na biegunach, gry planszowe i zręcznościowe, zabawki sportowe oraz książeczki dla najmłodszych. Prawdziwą gratką będą zabawki optyczne, przeźrocza do stereoskopów, latarnie magiczne, stroboskopy, czy pierwsze roboty.

Dzieciństwo to okres, w którym dzie-

Wnętrze gospodarstwa lalek fot. archiwum

cko poznaje świat, nabywa umiejętności i kształtuje swój charakter. Dzięki wystawie poruszone zostanie zagadnienie: jak środowisko, w którym wychowywały się dzieci, wpływało na ich tożsamość i określało ich osobowość. Twórcy skupią się głównie na przełomie XIX i XX stulecia, odtwarzając scenierię i atmosferę pokoju dziecięcego z tego okresu i przybliżając zwiedzającym realia dorastania naszych pradziadków. Będzie to jedna z nielicznych okazji dla rodziców,

aby sprawdzić, czy ich na wskroś współczesne dziecko, przyklejone do komputera i uzależnione od dostaw prądu jest jeszcze w stanie po prostu się pobawić... Na ekspozycji znajdzie się łącznie kilka tysięcy zabawek, a wystawa zostanie urządzona z dużym rozmachem i fantazją godną dziecięcej wyobraźni. Niecodzienne formy w niezwyklej aranżacji.

*Katarzyna Sosenko – Kurator wystawy
Katarzyna Krępulec-Nowak*

MUZEUM RZEMIOSŁA PIWNICA PODCIENIAM I

Krośnieńskie spotkania z podróżnikami

Gościem marcowego spotkania był Tomasz Grzywaczewski z prelekcją „Martwa Droga 2013”

Transpolarna Magistrala Kolejowa, zwana również Martwą Drogą, to ostatnia wielka realizacja Stalina. W zamierzeniu miała połączyć syberyjskie miasta Salechard nad Obem i Igarka nad Jenisejem, biegnąc na wysokości koła podbiegunowego. Jej długość obliczono na 1297 km. Ambitne, narysowane ręką Stalina plany zakończyły się jednak katastrofą. Kolej nigdy nie została ukończona, a przy jej budowie zginęły tysiące więźniów Gułagu. Niszcząca dziś linia pozostaje jednym z najbardziej mrocznych pomników komunistycznego szaleństwa. W ubiegłym roku, 60 lat po śmierci Stalina zorganizowana została wyprawa, w której udział wzięło pięć osób. Jej celem było odnalezienie i zbadanie łagrów na jednym z najbardziej niedostępnych odcinków opuszczonej linii kolejowej.

Tomasz Grzywaczewski – doktorant wydziału prawa na Uniwersytecie Łódzkim. Jako dziennikarz współpracował m.in. z Wprost i Dziennikiem Gazetą Prawną,

publikował w Do Rzeczy, National Geographic Traveler, Reader's Digest, Focus Historia, Explorers Web.

Jest stałym współpracownikiem magazynu Podróże. Realizuje własne projekty reportersko-podróżnicze, w tym m.in. Long Walk Plus Expedition – wyprawę z Syberii do Indii śladami polskich uciekinierów z Gułagu i Dead Road 1953-2013. Jest współautorem książki „Długi marsz do wolności” i autorem książki „Przez dziki Wschód” nagrodzonej nagrodą Magellana dla najlepszego reportażu podróżniczego 2012 r.

Martwa Droga

7 kwietnia gościem Krośnieńskich spotkań z podróżnikami będzie Łukasz Kuczmarz z prelekcją „Bośnia i Hercegowina - nieznanie góry w Europie”.

Góry Bośni i Hercegowiny - to temat dla Polaków mało albo zupełnie nieznanymi.

Bardzo słabo opisywany przez polskie źródła. O tym terenie słychać było głównie dzięki przeprowadzonym tam działaniom wojennym w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Góry Bośni i Hercegowiny stanowią część Gór Dynarskich, które należą do najpiękniejszych gór w Europie. To piękne rozległe widoki, nienaruszona przyroda, położone wysoko w górach pasterskie wioski, ślady historii - stečki (bogomilskie nagrobki) oraz dreszczyk emocji związany z polami minowymi. Łukasz Kuczmarz - przewodnik beskidzki, instruktor przewodnictwa, miłośnik Bałkanów oraz Gór Dynarskich.

Dorota Piwka

KROŚNIĘSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

12 marca – 29 kwietnia Malarstwo Jerzego Figury

Na wystawie w Saloniku Artystycznym znajduje się ponad 20 obrazów Jerzego Figury. Prezentowane są m.in. krajobrazy, o których w folderze do wystawy Stanisław Wójtowicz pisze: *Ulubione tematy Jerzego Figury to pejzaż, architektura zabytkowa Bieszczadów i miast polsko-słowackiego pogranicza. Obrazy, malowane szerokim pędzlem, czasem także szpachlą, bogatą paletą barw i fakturą oddają klimat i nastrój uwiecznianych miejsc.*

Szczególną uwagę zwracają portrety miast, w których widoczny jest nie tylko zmysł konstrukcyjny autora, ale i oryginalność ujęcia.

Wystawiane są też prace abstrakcyjne: które są naturalnym etapem rozwoju możliwości twórczych Jerzego Figury i umiejętności łączenia kierunków i konwencji malarskich, czego dowodem są ostatnie kompozycje abstrakcyjne, w które artysta nie waha się wkomponować elementów rzeczywistości. Wynika

to również z traktowania malarstwa jako jednego ze sposobów istnienia w świecie zewnętrznym.

Jerzy Figura urodził się w 1957 r. w Nowej Soli. Maluje od kilku lat. Malarstwo jest jego pasją, którą umiejętnie łączy z pracą zawodową. Warsztat malarski doskonalił w Klubie ODK „Puchatek” w Sanoku. Uczestniczy w życiu kulturalnym Krosna, Sanoka i regionu. Miał kilka wystaw indywidualnych (Sanok, Iwonicz-Zdrój, Bardejow na Słowacji). Brał też udział w wystawach zbiorowych oraz przeglądach plastycznych organizowanych przez Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie. Uczestniczył w międzynarodowych plenerach malarskich: w Sanoku, Iwoniczu-Zdroju, Rymanowie-Zdroju, Tyrawie Solnej, Miszkolcu na Węgrzech. Czterokrotnie został zaproszony do udziału w Międzynarodowych Sympozjach Artystycznych, które odbywały się na Słowacji. Jego obrazy znajdują się w zbiorach prywatnych i galeriach organizatorów plenerów i sympozjów artystycznych.

Joanna Łach

fot. W. Turek

XXXII PUCHAR UŚMIECHU FESTIWAL TEATRÓW DZIECIĘCYCH z udziałem zespołów polonijnych, Krosno, 28 – 30 maja 2014

Do udziału w konkursie dopuszcza się wszystkie formy teatru „żywego planu”. Uczestnikami przedstawień są dzieci ze szkół podstawowych – możliwy jest udział młodzieży gimnazjów z zastrzeżeniem, aby nie stanowiła większości wykonawców spektaklu. Czas trwania spektaklu od 20- 40 minut. Zespoły prezentują nowe, nie wystawiane w Krośnie przedstawienia. Do czytelnie wypelnio-

nej karty zgłoszenia należy dołączyć kasetę VHS lub płytę CD/DVD z zarejestrowanym przedstawieniem i materiały reklamowe. Zgłoszenia do **5 maja 2013** na adres organizatora: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza, 38- 400 Krosno, ul. Kolejowa 1. Informacje pod nr tel. 13 43 218 98 13 e-mail: rckp@rckp.krosno.pl. Regulamin i karta zgłoszenia na stronie www.rckp.krosno.pl.

VIII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL PIOSENKI „KLUCZBORSKIE TRELE” z udziałem zagranicznych solistów z miast partnerskich, 6-7 czerwca 2014.

Uczestnikami Festiwalu mogą być soliści i zespoły wokalne do pięciu osób wykonujące szeroko rozumianą muzykę rozrywkową. W Festiwalu nie mogą brać udziału laureaci Grand Prix z poprzednich edycji. Wykonawcy prezentują się w IV kat. wiekowych: I grupa do lat 10, II grupa 11- 13 lat, III grupa 14-17 lat, IV grupa 18 lat i wzwyż. Wstępne kwalifikacje ogólnopolskie na podstawie

nadesłanych płyt CD, które należy nadesłać na adres organizatora: Kluczborski Dom Kultury, ul. Mickiewicza 546-200 Kluczbork w terminie do **9 maja 2014 r.** lub e-mail na adres: sekretariat@kluczborskidomkultury.eu / orgimprez@kluczborskidomkultury.eu. Szczegóły na www.kluczborskidomkultury.eu oraz pod nr tel. 77 418 12 68, /fax. w. 23

XIX KONKURSU PLASTYCZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY „ŚNIŁAM, ŚNIŁEM O...?”

Konkurs adresowany jest do dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 16 lat. Przedmiotem zainteresowania uczestników mogą być sny, marzenia sennie, marzenia na jawie, konfabulacje lub zwyczajnie zwiady, zjawy i koszmary. Warunkiem udziału w konkursie jest wykonanie jednej pracy plastycznej, o formacie nie mniejszym niż A4 i nie większym niż A3. Technika wykonanej pracy może być dowolna. Prac konkursowych nie należy oprawiać

w ramy. Prace powinny zawierać dane: imię i nazwisko autora pracy, wiek, tytuł pracy, nazwę i adres e-mailowy szkoły bądź placówki kierującej pracą na Konkurs, imię i nazwisko opiekuna plastycznego. Integralną część regulaminu stanowi formularz zgłoszeniowy. Prace przesłać do **16 maja 2014 r.** na adres: Biuro Wystaw Artystycznych w Krośnie, ul. Kolejowa 1, 38 - 400 Krosno, galeria-krosno@op.pl.

IV OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL TAŃCA INTERMEDIUM

Krosno 28 czerwca 2013

W festiwalu uczestniczą zespoły różnych form tanecznych (z wyłączeniem zespołów ludowych) działające w szkołach, domach kultury, klubach tanecznych, szkołach tańca. Zespoły oceniane będą w 3 kategoriach tanecznych - widowisko taneczne do 10 min. (zespół przedstawia wybrany temat w formie fabuły przy użyciu różnych technik tanecznych np. fragment przedstawienia, taniec mający formę opowieści), taniec nowoczesny oraz

inne propozycje taneczne do 4 minut oraz w 3 kategoriach wiekowych: 7-11 lat, 12-15 lat, pow. 15 lat. Zgłoszenie wraz z ksero dowodu wpłaty prosimy przesłać do **3 czerwca 2014 r.** na adres organizatora: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza 38 - 400 Krosno, ul. Kolejowa 1 tel. 13 43 218 98, e-mail: rckp@rckp.krosno.pl. Karta zgłoszenia i regulamin na stronie www.rckp.krosno.pl

dni tańca

XIII krośnieńskie

24-29.04.2014

RCKP, Krosno, ul. Kolejowa 1

24 kwietnia godz. 18.00

Koncert Tańca „Wenus i Mars”, promocja tomiku poezji „Zatańczona przestrzeń”, wernisaż wystawy fotografii „Taniec obrazów - obraz tańca” - słuchacze PPSKAKiB w Krośnie

25 kwietnia godz. 18.00

KROSNO NA POINTACH - koncert krośnieńskich grup tanecznych

26 kwietnia godz. 11.00 - 14.00

warsztaty hip-hop prowadzi Katarzyna Korona

27 kwietnia godz. 11.00 - 14.00

warsztaty choreografia hip-hop prowadzi Agnieszka Miś

Koszt warsztatów dwudniowych 60 zł, jednodniowych 40 zł, sala taneczna

27 kwietnia godz. 18.00

STREFA HIP - HOP

„R-Revolution” JDK Jasło, Agnieszka Miś „Spoko” Zielona Góra, „Kind of Funky” Mielec

„ŚLUNSKI AZYL” Gliwice - finaliści „Got to Dance”

grupy warsztatowe, scena dla wszystkich!!!

29 kwietnia godz. 18.00

KONCERT ZESPOŁU TAŃCA WSPÓŁCZESNEGO STRE CZ, RCKP Krosno

Cena każdego spektaklu 8 zł

GALERIA JEDNEGO ZDJĘCIA
Wojciech Jan Wronski

